

ROBNA RAZMJENA SA INOZEMSTVOM EXTERNAL TRADE STATISTICS

KOMENTAR:

Federacija BiH je za septembar/rujan 2023. ostvarila izvoz u ukupnoj vrijednosti 940.265 hilj./tis. KM, što je za 164.772 hilj./tis. KM ili 21,2% više u odnosu na august/kolovoz 2023., odnosno za 186.208 hilj./tis. KM ili 16,5% manje u odnosu na septembar/rujan prethodne godine.

U istom mjesecu ostvaren je uvoz u vrijednosti 1.764.577 hilj./tis. KM, što je za 119.303 hilj./tis. KM ili 7,3% više u odnosu na august/kolovoz 2023., odnosno za 119.420 hilj./tis. KM ili 6,3% manje u odnosu na septembar/rujan prethodne godine.

U periodu januar – septembar 2023. izvoz je prosječno padao svaki mjesec za 0,03%, a uvoz je prosječno rastao za 0,18%.

Procenat pokrivenosti uvoza izvozom je 53,3% što je za 6,2% više u odnosu na august/kolovoz 2023. kada je pokrivenost iznosila 47,1%. Trgovinski deficit Federacije BiH za septembar/rujan 2023. iznosi 824.312 hilj./tis. KM.

Prema KD-u, za septembar/rujan 2023. najveća vrijednost izvoza od 855.317 hilj./tis. KM ostvarena je u području C Prerađivačka industrija, što iznosi 91% ukupnog izvoza.

Najveća vrijednost u uvozu od 1.644.220 hilj./tis. KM ostvarena je u području C Prerađivačka industrija, što iznosi 93,2% ukupnog uvoza.

Prema SMTK, za septembar/rujan 2023. najveće učešće u izvozu ostvareno je u sektoru 8 Razni industrijski proizvodi sa vrijednošću 242.548 hilj./tis. KM, što je 25,8% ukupnog izvoza. U istom mjesecu najveće učešće u uvozu ostvareno je u sektoru 6 Industrijski proizvodi, razvrstani uglavnom po sirovinama sa vrijednošću 431.201 hilj./tis. KM, što je 24,4% ukupnog uvoza.

Za septembar/rujan 2023. zemlje u koje se najviše izvozilo su: Njemačka sa 173.517 hilj./tis. KM ili 18,5% ukupnog izvoza; Hrvatska sa 129.841 hilj./tis. KM ili 13,8% i Austrija sa 109.298 hilj./tis. KM ili 11,6% ukupnog izvoza. Izvoz u sve ostale zemlje iznosi 527.609 hilj./tis. KM ili 56,1% ukupnog izvoza.

Za isti mjesec zemlje iz kojih se najviše uvozilo su: Italija sa 261.549 hilj./tis. KM ili 14,8% ukupnog uvoza, Njemačka sa 232.126 hilj./tis. KM ili 13,2% i Kina sa 164.262 hilj./tis. KM ili 9,3% ukupnog uvoza. Uvoz iz svih ostalih zemalja iznosi 1.106.640 hilj./tis. KM ili 62,7% ukupnog uvoza.

Detaljniji podaci o robnoj razmjeni Federacije BiH s inozemstvom biti će objavljeni u publikaciji "Mjesečni statistički pregled FBiH".

COMENTARY:

Total exports of Federation of Bosnia and Herzegovina was 940,265 thousands of KM in September 2023. This is 164,772 thousands of KM or 21.2% more than in August 2023 and 186,208 thousands of KM or 16.5% less than in September 2022.

Total imports of Federation of Bosnia and Herzegovina was 1,764,577 thousands of KM in September 2023. This is 119,303 thousands of KM or 7.3% more than in August 2023 and 119,420 thousands of KM or 6.3% less than in September 2022.

In period January - September 2023 average decrease in exports is 0.03% and average growth in imports is 0.18%.

The exports/imports ratio was 53.3% in September 2023. This is 6.2% more than in August 2023 when ratio was 47.1%. Trade deficit of the Federation of BiH for September 2023 is 824,312 thousands of KM.

According to NACE in September 2023 the biggest share in exports had section C Manufacturing with the value 855,317 thousands KM and with 91% share in total exports.

The biggest share in imports had section C Manufacturing with the value 1,644,220 thousands KM and with 93.2% share in total imports.

In September 2023 the biggest share in exports had SITC section 8 Miscellaneous manufactured goods with the value 242,548 thousands KM and with 25.8% share in total exports.

The biggest share in imports had SITC section 6 Industrial products, classified primarily by raw material with the value 431,201 thousands KM and with 24.4% share in total imports.

In September 2023 top 3 countries in exports were: Germany with 173,517 thousands KM or 18.5% share in total exports; Croatia with 129,841 thousands KM or 13.8% share and Austria with 109,298 thousands KM or 11.6% share. Exports to the all other countries was 527,609 thousands KM or 56.1% share in total exports.

Top 3 countries in imports were: Italy with 261,549 thousands KM or 14.8% share in total imports; Germany with 232,126 thousands KM or 13.2% share and China with 164,262 thousands KM or 9.3% share. Imports from all other countries was 1,106,640 thousands KM or 62.7% share in total imports.

Detailed data of external trade of the Federation of BiH will be disseminated in Monthly Statistical Review of the Federation of BiH.

Tabela 1: IZVOZ I UVOZ PO PODRUČJIMA KLASIFIKACIJE DJELATNOSTI KD BiH 2010

Table 1: EXPORTS AND IMPORTS ACCORDING TO SECTIONS OF NACE Rev. 2

u 000 KM

in 000 KM

	IX 2023	<u>IX 2023</u> VIII 2023	<u>IX 2023</u> IX 2022	I-IX 2023	<u>I-IX 2023</u> I-IX 2022
UKUPAN IZVOZ <i>TOTAL EXPORTS</i>	940.265	121,2	83,5	8.475.282	92,7
A POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO <i>AGRICULTURE, FORESTRY AND FISHING</i>	7.836	79,6	122,8	62.391	102,1
B VAĐENJE RUDA I KAMENA <i>MINING AND QUARRYING</i>	11.598	79,6	62,4	98.935	131,3
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA <i>MANUFACTURING</i>	855.317	122,9	83,9	7.582.376	94,1
D PROIZVODNJA I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, GASOM/PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA <i>ELECTRICITY, GAS, STEAM AND AIR CONDITIONING SUPPLY</i>	35.671	129,1	73,4	451.077	88,3
OSTALO <i>OTHER</i>	29.829	108,8	89,5	280.362	70,0
Nerazvrstano po kategorijama <i>Unclassified according to category</i>	15	122,0	44,7	141	0,4

u 000 KM

in 000 KM

	IX 2023	<u>IX 2023</u> VIII 2023	<u>IX 2023</u> IX 2022	I-IX 2023	<u>I-IX 2023</u> I-IX 2022
UKUPAN UVOZ <i>TOTAL IMPORTS</i>	1.764.577	107,3	93,7	14.805.279	97,6
A POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO <i>AGRICULTURE, FORESTRY AND FISHING</i>	43.063	93,0	71,7	435.882	93,3
B VAĐENJE RUDA I KAMENA <i>MINING AND QUARRYING</i>	53.737	110,2	63,3	585.390	70,4
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA <i>MANUFACTURING</i>	1.644.220	107,8	98,3	13.564.417	99,9
D PROIZVODNJA I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, GASOM/PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA <i>ELECTRICITY, GAS, STEAM AND AIR CONDITIONING SUPPLY</i>	16.765	88,6	28,2	164.926	94,7
OSTALO <i>OTHER</i>	6.792	106,2	97,6	54.663	81,8
Nerazvrstano po kategorijama <i>Unclassified according to category</i>	-	-	-	-	-

Tabela 2: IZVOZ I UVOZ PO SEKTORIMA SMTK - Rev. 4

u 000 KM

Table 2: EXPORTS AND IMPORTS BY SECTIONS OF SITC Rev. 4

in 000 KM

	IX 2023	IX 2023 VIII 2023	IX 2023 IX 2022	I-IX 2023	I-IX 2023 I-IX 2022
UKUPAN IZVOZ TOTAL EXPORTS	940.265	121,2	83,5	8.475.282	92,7
0 HRANA I ŽIVE ŽIVOTINJE FOOD AND LIVE ANIMALS	37.527	93,9	102,1	322.907	104,4
1 PIĆA I DUHAN BEVERAGES AND TOBACCO	5.429	79,4	89,7	46.902	102,9
2 SIROVE MATERIJNE NEJESTIVE OSIM GORIVA INEDIBLE RAW MATERIALS, EXCEPT FUEL	50.285	110,0	89,5	472.895	78,3
3 MINERALNA GORIVA, MAZIVA I SRODNI PROIZVODI MINERAL FUELS, LUBRICANTS AND SIMILAR PRODUCTS	67.611	110,8	64,2	782.038	79,6
4 ULJA, MASTI I VOSKOVI ŽIVOTINJ. ILI BILJ. PORIJEKLA EDIBLE OIL, LARD AND WAX OF ANIMAL OR PLANT ORIGIN	79	79,8	56,8	1.187	135,7
5 HEMIJSKI/KEMIJSKI PROIZVODI CHEMICAL PRODUCTS	85.111	153,7	100,4	671.539	115,0
6 INDUST. PROIZVODI, RAZVRSTANI UGLAV. PO SIROVINAMA INDUST. PRODUCTS, CLASSIFIED PRIMAR. BY RAW MATERIAL	240.512	115,8	65,6	2.257.072	76,7
7 MAŠINE/STROJEVI I TRANSPORTNA SREDSTVA MACHINERY AND TRANSPORT EQUIPMENT	211.148	115,7	107,3	1.873.050	115,8
8 RAZNI INDUSTRIJSKI PROIZVODI MISCELLANEOUS MANUFACTURED GOODS	242.548	137,6	88,7	2.047.324	101,4
9 Proizvodi, nerazvrstani po kategorijama Products and transactions, unclassified	15	107,1	45,5	368	1,0

	IX 2023	IX 2023 VIII 2023	IX 2023 IX 2022	I-IX 2023	I-IX 2023 I-IX 2022
UKUPAN UVOZ TOTAL IMPORTS	1.764.577	107,3	93,7	14.805.279	97,6
0 HRANA I ŽIVE ŽIVOTINJE FOOD AND LIVE ANIMALS	197.167	103,1	102,7	1.663.821	110,4
1 PIĆA I DUHAN BEVERAGES AND TOBACCO	46.100	76,5	117,2	443.979	124,5
2 SIROVE MATERIJNE NEJESTIVE OSIM GORIVA INEDIBLE RAW MATERIALS, EXCEPT FUEL	14.432	106,7	55,9	161.409	75,8
3 MINERALNA GORIVA, MAZIVA I SRODNI PROIZVODI MINERAL FUELS, LUBRICANTS AND SIMILAR PRODUCTS	280.303	100,4	76,8	2.258.117	79,8
4 ULJA, MASTI I VOSKOVI ŽIVOTINJ. ILI BILJ. PORIJEKLA EDIBLE OIL, LARD AND WAX OF ANIMAL OR PLANT ORIGIN	5.928	71,9	58,7	59.877	80,9
5 HEMIJSKI/KEMIJSKI PROIZVODI CHEMICAL PRODUCTS	206.018	111,8	101,3	1.750.887	100,6
6 INDUST. PROIZVODI, RAZVRSTANI UGLAV. PO SIROVINAMA INDUST. PRODUCTS, CLASSIFIED PRIMAR. BY RAW MATERIAL	431.201	111,3	82,7	3.769.305	84,0
7 MAŠINE/STROJEVI I TRANSPORTNA SREDSTVA MACHINERY AND TRANSPORT EQUIPMENT	415.524	112,5	118,7	3.366.575	127,7
8 RAZNI INDUSTRIJSKI PROIZVODI MISCELLANEOUS MANUFACTURED GOODS	167.901	110,6	94,9	1.330.769	104,7
9 Proizvodi, nerazvrstani po kategorijama Products and transactions, unclassified	3	300,0	1,2	540	1,0

Tabela 3: TOP 10 ZEMALJA U IZVOZU I UVOZU
 Table 3: TOP 10 COUNTRIES IN EXPORTS AND IMPORTS

u 000 KM
 in 000 KM

	IX 2023	%
UKUPAN IZVOZ TOTAL EXPORTS	940.265	100,0
Njemačka Germany	173.517	18,5
Hrvatska Croatia	129.841	13,8
Austrija Austria	109.298	11,6
Srbija Serbia	89.235	9,5
Italija Italy	77.160	8,2
Slovenija Slovenia	73.116	7,8
Crna Gora Montenegro	31.700	3,4
Nizozemska Netherlands	27.877	3,0
Mađarska Hungary	19.383	2,1
Francuska France	18.609	2,0
OSTALE ZEMLJE OTHER COUNTRIES	190.529	20,3

	IX 2023	%
UKUPAN UVOZ TOTAL IMPORTS	1.764.577	100,0
Italija Italy	261.549	14,8
Njemačka Germany	232.126	13,2
Kina China	164.262	9,3
Hrvatska Croatia	161.466	9,2
Srbija Serbia	134.753	7,6
Turska Turkiye	101.466	5,8
Poljska Poland	64.637	3,7
SAD United States	62.857	3,6
Austrija Austria	60.726	3,4
Slovenija Slovenia	60.380	3,4
OSTALE ZEMLJE OTHER COUNTRIES	460.355	26,1

Izvor: Baza podataka Uprave za indirektno/neizravno oporezivanje BiH.

Source: Indirect Taxation Authority of BiH database.

Prethodni podaci

Previous data

Izvori i metode prikupljanja podataka

Osnovni / temeljni izvor podataka za statistiku vanjske trgovine FBiH je Jedinstvena carinska isprava (JCI) koju deklarant (poslovni subjekt ili druga ovlaštena osoba, npr špediter) podnosi carinarnici prilikom carinjenja robe. Za prikupljanje i kontrolu ispravnosti carinskih deklaracija odgovorna je Uprava za indirektno / neizravno oporezivanje BiH (UIO), koja propisuje oblik, sadržaj, način ispunjavanja i podnošenja isprava u carinskom postupku.

Federalni zavod za statistiku preuzima od UIO originalnu bazu podataka u obliku slogova na magnetnom mediju i dalje ih statistički obrađuje i publicira.

Obuhvat podataka i jedinica posmatranja

U statistici vanjske trgovine Federacije BiH koristi se proširena definicija Specijalnog sistema trgovine prema kojoj se uključuju redovan izvoz i uvoz, unutarnja i vanjska obrada, te robe koje ulaze ili napuštaju slobodne industrijske zone.

Jedinica posmatranja statističkoga istraživanja robnoga prometa sa inozemstvom je svaka robna isporuka koja se obavlja u okviru izvoza i uvoza robe, koja je homogena s gledišta vrste proizvoda, zemlje porijekla odnosno namjene, načina plaćanja i momenta prelaska granice. Isključuje se trgovina uslugama.

Klasifikacije i nomenklature

U statistici vanjske trgovine FBiH primjenjuje se Carinska tarifa BiH (CT BiH) koja je usklađena sa Kombiniranom nomenklaturom (CN) Evropske unije i Harmoniziranim sistemom/sustavom (HS) Svjetske carinske organizacije (WCO).

Vanjskotrgovinske transakcije za svaki pojedinačni proizvod prate se na nivou/razini tarifne oznake od deset cifara.

CT BiH je povezana sa Standardnom međunarodnom trgovinskom klasifikacijom UN (SITC, Rev. 4)¹⁾ i sa Klasifikacijom djelatnosti KD BiH 2010 usklađenom sa statističkom klasifikacijom ekonomskih aktivnosti EU (NACE, Rev. 2)²⁾. CT BiH podliježe godišnjoj reviziji u cilju usklađivanja sa izmjenama CN-a.

Konverzija valute

Podaci o izvozu i uvozu izraženi su vrijednosno u konvertibilnim markama. Vrijednosti izražene u drugim valutama preračunavaju se u konvertibilne marke primjenom tekućih dnevnih kurseva / tečajeva koji vrijede na dan carinjenja, a utvrđuje ih Centralna banka BiH. Sve su vrijednosti obračunate na osnovi pariteta franko BiH granica: FOB cijene za izvoz i CIF cijene za uvoz.

Sources and methods of data collection

The main source of data for the statistics on exports and imports is Single Administrative Document (SAD).

The BiH Indirect Taxation Agency is responsible for collection and control of the validity of SAD, and it also determines the form, the content, the way of filling in, and the way of submitting of SAD.

Institute for Statistics of FBiH receives from the Indirect Taxation Agency original database and performs further data processing and dissemination.

Coverage and Observation unit

The Special Trade System (Relaxed definition) is used in Federation of Bosnia and Herzegovina. Regular exports and imports, inward processing, outward processing and the goods flow in free industrial zones are included in the Foreign Trade Statistics. Observation unit of statistical survey on trade in goods with the rest of the world is every exports / imports transportation of goods, homogenous in terms of production type, country of origin and/or destination, mode of payment and border-crossing time. Trade in services is excluded.

Classification and Nomenclatures

The Customs Tariff of BiH (CT) is used in External Trade Statistics. The tariff is in line with the EU Combined Nomenclature (CN) and with the Harmonized Commodity Description and Coding System (HS), which is managed by the World Customs Organization (WCO).

External trade statistics present trade flows on each single product (the ten-digit subheading level of the CT).

CT is linked to the international trade classification of the UN (SITC, Rev.4)¹⁾, and to the BiH Classification of Activity, which is in line with EU classification of economic activities (NACE Rev. 2)²⁾. The BiH Customs Tariff is revised every year to follow the updates of CN.

Validation

The value of exports and imports are expressed in convertible marks. The value expressed in other currency is converted into convertible marks by current daily exchange rate list valid on the day of custom clearance. Exchange rate list is established by Central bank of Bosnia and Herzegovina. All values are calculated according to free BiH border parity, i.e. exports based on FOB parity, and imports based on CIF parity.

¹⁾ Standard International Trade Classification (SITC) Rev. 4

²⁾ Statistical Classification of Economic Activities in the European Community (NACE Rev. 2)

Izdaje Federalni zavod za statistiku FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published by the Institute for Statistics of FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 20 64 52, Fax: +387 (33) 22 61 51
Elektronska pošta/E-mail: fedstat@fzs.ba, Internetna stranica/Web site: <http://www.fzs.ba>

Odgovorne osobe:
Muhidin Hadžiahmetović, pomoćnik direktora za Sektor poslovnih statistika
Doc. dr. Emir Kremić, direktor

Persons responsible:
Muhidin Hadžiahmetović, Assistant Director for Sector of business statistics
Assist. Prof. Dr. Emir Kremić, Director General

Saopćenje pripremio: Haris Čengić
Prepared by: Haris Čengić

Molimo korisnike da pri korištenju podataka navedu izvor
Users are kindly requested to state the source

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se na internetu
First Release data are published on the Internet